



EFS årsredovisning 2017

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för EFS, organisationsnummer 802000-8184, avger härmed årsredovisning för verksamhetsåret 1 januari – 31 december 2017. Organisationens fullständiga namn är Evangeliska Fosterlands-stiftelsen.

Allmänt om verksamheten

Organisation och verksamhet

EFS är sedan 1856 en självständig missionsorganisation inom Svenska kyrkan med syfte att på den evangelisk-lutherska bekännelsens grund främja Kristi rikets tillväxt och med visionen att göra Jesus Kristus känd, trodd, älskad och efterföljd. EFS är en ideell förening och samarbetet med Svenska kyrkan sker på riksnivå bland annat genom Samarbetsrådet EFS – Svenska kyrkan, representation i Svenska kyrkans delegation i Sveriges kristna råd och i övrigt genom möten och samtal mellan företrädare i olika funktioner. EFS upprätthåller också ekumeniska kontakter och andra samverkansrelationer.

EFS är strukturerat i tre nivåer: en central nivå där region Norrbotten ingår, sex regionala distrikt och en lokal nivå som utgörs av EFS föreningar och grupper.

EFS centrala verksamhet är indelad i tre huvudsakliga områden: mission och tillväxt i Sverige, mission internationellt och teologisk utbildning genom Johannelunds teologiska högskola. För EFS arbete i Sverige är det i föreningarna och hos medlemmarna som det stora missionsengagemanget finns och det är också där som gudstjänster och möten sker. Föreningarna är självständiga och fattar beslut gällande sin verksamhet. På central nivå finns stöd för arbetet i de lokala föreningarna i form av bland annat utbildningsdagar och utvecklingsprogram. Johannelunds teologiska högskolas (JTH) främsta syfte är att utbilda blivande församlingsanställda – främst präster – samt ideellt engagerade inom EFS, Svenska kyrkan och andra kristna samfund. JTH erbjuder akademiska programutbildningar i teologi, program med självårdsinriktning och inriktning mot församlingsutveckling och entreprenörskap samt fristående kurser. Det internationella arbetet sker både genom långsiktiga relationer med systerkyrkor och

samarbetspartners i missionsländerna, samt genom de missionärer och volontärer som sänds ut genom EFS. Den internationella missionen har sedan lång tid haft sitt fokus på östra Afrika samt Indien och under senare tid har även situationen för kristna i mellanöstern uppmärksammas och kontakter med samarbetspartners i området har etablerats.

Till stöd för arbetet finns EFS kommunikations- och insamlingsavdelning, som bland annat ansvarar för tidskriften *Budbäraren* och webbplatsen efs.nu samt den administrativa avdelningen som ansvarar för löpande redovisning, lönehantering och personalfrågor, medlems- och gåvohantering samt arkiv.

Medlemmar

Vid årets slut finns 291 föreningar och grupper i EFS. Antalet föreningar/grupper har minskat med 7 st under året och totalt 1 nya föreningar/grupper har tillkommit. Det centrala medlemsregistret uppdateras kontinuerligt och medlemsantalet år 2017 var 13 252 medlemmar, och 36 696 unika deltagare i aktiviteter.

→ Medlemmar, deltagare i aktivitet, föreningar

	2017	2016	2015	2014	2013
Medlemmar	13 252	13 547	13 897	14 257	14 562
Deltagare i aktivitet	36 696	39 688	39 776	39 403	54 386
Föreningar och grupper	291	297	315	318	335

Anställda

Vid utgången av 2017 hade EFS 86 personer anställda. Av dessa arbetar 35 personer på EFS kansli, 21 personer på Johannelunds teologiska högskola och övriga är anställda i Norrbotten, missionärer eller distriktsförestandare.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Missionsföreståndare

Missionsföreståndaren har styrelsens uppdrag att leda EFS centrala arbete, tillsammans med distriktsföreståndare och avdelningschefer. Under hösten anställdes Kerstin Oderhem som ny missionsföreståndare i EFS då Stefan Holmström avslutade sitt uppdrag och gick i pension.

Sverigearbetet

En ny process i fem steg för utveckling av föreningar och dess verksamhet, kallat "Sänd", har arbetats fram och till det har en rad filmer spelats in som grund för utbildningen. Samtidigt har pågående processer i Tillväxt- och nyplanteringsprogram fortsatt, liksom bland annat samordning av integrationsarbete och Alpha.

Internationell mission

Det långsiktiga missionsarbetet och relationerna har fortsatt under 2017. Fortsatt har även insamlingskampanjen "Afrika svälter" som inleddes under 2016 och möjliggjort utdelning av mat till skolbarn i norra Etiopien och ett mer generellt matbistånd i Amaro och Dillo i södra Etiopien. Insamlingskampanjen genomfördes delvis tillsammans med tidningen Dagen, och inbringade totalt 3,9 mkr, och projektet genomförs tillsammans med Mekane Yesus-kyrkan i Etiopien.

I augusti infördes undantagstillstånd i Etiopien, vilket inneburit en avsevärt begränsad rörelsefrihet inom landet för EFS missionärer. I Tanzania har missionärerna kunnat arbeta som vanligt under året, även om det blivit alltmer komplicerat att ansöka om arbetstillstånd i landet. Vid utgången av året hade EFS 10 st utsända missionärer på hel- och deltid i Etiopien och Tanzania.

Johannelund

Johannelunds teologiska högskola har under året av regeringen erhållit rätt att ge magister- och masterexamen i teologi.

Organisationsförändring

Den 1 januari 2017 gick EFS Norrbotten som första distrikt in i den gemensamma organisationen. 18 personers anställningar övergick till EFS och av dessa har 15 sin arbetsplats i en lokal förening i Norrbotten. EFS hade sedan tidigare uppdraget att sköta löneadministrationen och övertog nu också redovisningen.

Ombyggnation av Johannelund och flytt av EFS och Salts kansli

I början av sommaren 2017 startade arbetet med ombyggnation av Johannelund (fastigheten Löten 9:1) där storkök och matsal byggts om till bibliotek, personalkök och personalmatsal och andra delar har renoverats och delvis gjorts om till kontorslokaler. Högskolans verksamhet har till största delen lokaliserats till andra våningsplanet där det finns undervisningssalar och lärarrum samt rektorsexpedition. På första våningsplanet finns elevexpedition och bibliotek, samt matsal och studentkök. I slutet av november lämnade EFS och Salts kansli i sin helhet de hyrda lokalerna på Prästgatan 11 i Uppsala och flyttade verksamheten till Johannelund där samtliga avdelningar finns på första våningsplanet.

Fastigheten drabbades i oktober av vattenskada i källaren då avloppsvatten steg upp 40–60 cm. Omfattande sanerings- och renoveringsarbete inleddes och fortsatte hela året.

Främjandet av föreningens ändamål

Effekter av EFS verksamhet

Årsredovisningen avser den centrala nivån i EFS och det är verksamhetsplanen som anger inriktningen och målsättningen för EFS centrala arbete och som är en hjälp till prioritering för styrelsen och EFS kansli. Den gällande verksamhetsplanen sträcker sig över åren 2016–2018.

Effekterna av EFS verksamhet i Sverige syns främst i föreningarnas verksamhet i landet. Det är i de lokala föreningarnas gudstjänstfirande gemenskap och i mötet med Jesus som människor kommer till tro och får hjälp och stöd. Många föreningar har ett stort socialt engagemang och samlar många barn och vuxna varje vecka. De senaste åren har insatserna för och hjälpen till flyktingar ökat och engagerat många anställda och ideella i föreningarna. Resultatet av dessa insatser är svåra att mäta, men för varje enskild som fått praktisk hjälp av olika slag, fått vänner och ett socialt sammanhang eller kommit till tro på Jesus är detta ovärderligt och i många fall livsförvandlande.

De konkreta målen i verksamhetsplanen för Sverigearbetet var att:

1. Skapa goda förutsättningar för Nya sätt att vara kyrka och EFS nyplanteringar.

Projektet ”Nya sätt att vara kyrka”, med bidrag från Svenska kyrkans ”Dela tro dela liv”, har fortsatt under året med Björn Gusmark och Tin Mörk som anställda i projektet. ”Nya sätt att vara kyrka” medverkar till utvecklingen av en mer missionsformad och kulturellt anpassad kyrka för, tillsammans med och mitt ibland människor på ett sätt som är relevant för dem. Kyrkan är Jesusfokuserad, missionell, kontextuell, formande och kopplad till den befintliga kyrkan. Under året har en ny gudstjänstfirande gemenskap startats (målet var fem).

2. Inspirera till ett förnyat och fördjupat nationellt missionsengagemang i EFS missionsföreningar.

Genom en tjänst som utvecklingskonsulent med fokus på musik och tillbedjan har EFS verkat för att ideella och anställda musiker rustas för sin tjänst i missionsuppdraget, bland annat genom Musikledarforum, som under några dagar samlade musiker i EFS. En projektjänst för integrationsarbete har kunnat ge stöd och vägledning till de föreningar som möter nyanlända och asylsökande och därmed bidragit till fördjupat missionsengagemang.

Det internationella arbetet, som i många fall genomförs av de olika samarbetspartners EFS har i missionsländerna, gör det möjligt för människor att få bättre levnadsvillkor och möjlighet till utbildning och att få utöva sin tro i en kristen gemenskap. Ett exempel är samarbetet med organisationen CAPNI i norra Irak som fortsatt under året. Där arbetar man med barn i flyktingläger genom så kallade ”Child-friendly spaces”. Barnen i flyktinglägren i området har ofta sett fruktansvärda saker och att få komma till en plats där man kan få vara barn, leka och få professionell hjälp att bearbeta sina upplevelser betyder mycket för den psykiska hälsan. Ett annat exempel är det fördjupade samarbetet med Mekane Yesus-kyrkans missionssällskap (IMS) i Etiopien som lett till att en inhemsk missionär kunnat sändas till ett annat afrikanskt land. Effekterna av dessa insatser är också svåra att mäta, och då arbetet är långsiktigt bidrar även det till att det på kort sikt är svårt att se mätbara effekter av insatserna.

De konkreta målen i verksamhetsplanen för internationella avdelningen:

1. Att nå vidare med evangeliet till nya platser och folkgrupper.

Ett av delmålen var att stärka personalhandläggarkompetensen gentemot missionärerna och detta har skett genom en utökad bemanning då en missionärshandläggare anställdes på 50%. Då 10 missionärer var i tjänst vid årets utgång, är inte delmålet om 16 missionärer uppfyllt.

De övriga delmålen: att vara involverat i humanitärt arbete bland flyktingar och svältande i Mellanöstern och östra Afrika, att medverka i bibelöversättningsarbete och att förbereda insatser i nya länder har alla uppfyllts. Nya kontakter har tagits för att söka vägar till en återupptagen verksamhet i södra Somalia. Ännu har inte något arbete kunnat startas, men kontakter är etablerade med såväl somaliska som svenska myndigheter.

2. Att inspirera för internationell mission genom förstärkta relationer och strategisk kommunikation.

Inom detta område har några av delmålen nåtts, bland annat ett starkare samarbete med kommunikation- och insamlingsavdelningen, att utveckla en regelbunden kontakt med missionärer och projektpartners och att medverka vid missionsksamlingar i föreningar och distrikt. Det som ännu inte är uppnått är arbetet med att integrera vänförsamlingsarbetet för att ytterligare stärka relationerna med EFS systerkyrkor och att fortsätta stärka samarbetet mellan EFS och Salt så att unga människor uppmuntras till mission.

→ Nyckeltal enligt Svensk insamlingskontroll

	2017	2016	2015	2014	2013
Administrationskostnader/ Totala intäkter	8%	10%	9%	14%	13%
Insamlingskostnader/ Medel från allmänheten	5%	5%	4%	6%	5%
Ändamålskostnader/ Totala intäkter	82%	96%	92%	88%	79%

Johannelunds teologiska högskola fortsätter att växa i kvalitet och omfattning och det strategiska arbetet med att tydligare stärka JTH:s ställning som stark akademisk och pastoral utbildningssamordnare, och därmed JTH:s synbarhet på det svenska utbildningsområdet visar sig i att antalet sökanden till högskolan fortsätter att öka. Antal präster som utbildas för tjänst i EFS har också ökat de senaste åren, och det möjliggör en utveckling och fördjupning av verksamheten i de lokala föreningarna i landet.

→ Studenter på Johannelund

	2017	2016	2015	2014	2013
Personer som läst högskole- kurser eller pastorala kurser	341	334	315	345	297
Antal sökanden	516	509	455	391	349
Präst kandidater på avslu- tande praxistermin för EFS	12	7	3	4	5

Kommunikation och insamling

EFS Missionstidning *Budbäraren* (årgång 184) som utkommer med tolv nummer per år nådde en upplaga på 1 5000 ex/månad. I samband med att reformationsjubileet uppmärksammades gavs under året ett antal böcker ut under imprinten *Budbäraren*. Av totalt sju titlar blev *Tillbaka till Friheten* av Tomas Nygren (m.fl.) och Magnus Perssons *Kristi kyrka – om kyrkans kännetecken* de mest uppmärksammade. Utifrån denna satsning fanns EFS representerade på årets Bok och Biblioteksmässa i Göteborg.

Insamlingsverksamheten har nått stora framgångar och över 3000 nya givare har registrerats sedan 2014. Ett flertal insamlingskampanjer har genomförts med olika samarbetspartners däribland tidningen Dagen samt den svenska klädeskedjan Kriss.

Utifrån bokutgivning, insamlingskampanjer med tillhörande medialt samarbete, utökad examensrätt på Johannelunds teologiska högskola, växande medialt intresse för flera av våra föreningar och för EFS positiva skeenden i svensk kristenhet – har EFS under året markant ökat närvaron i såväl kristen press som i den inomkyrkliga debatten.

Resultat och ställning

EFS verksamhet finansieras framförallt genom gåvor från enskilda givare och föreningar. Under året har kommunikationen medvetet lyft fram ändamålet ”EFS mission – där det bäst behövs” genom konkreta exempel på vad EFS mission är, och detta har lett till andelen gåvor till EFS mission har ökat mot föregående år. Det ger EFS en frihet att disponera gåvorna där de behövs bäst, och gåvorna kan i större utsträckning användas innevarande år. Gåvorna till EFS ordinarie arbete uppgick till 29,7 mkr och utöver det redovisas gåvorna till ”Afrika svälter”, Johannelund och Norrbotten. Sammantaget uppgick gåvorna till 35,2 mkr, och årets intäkt till 37,8 mkr.

→ Gåvor till EFS

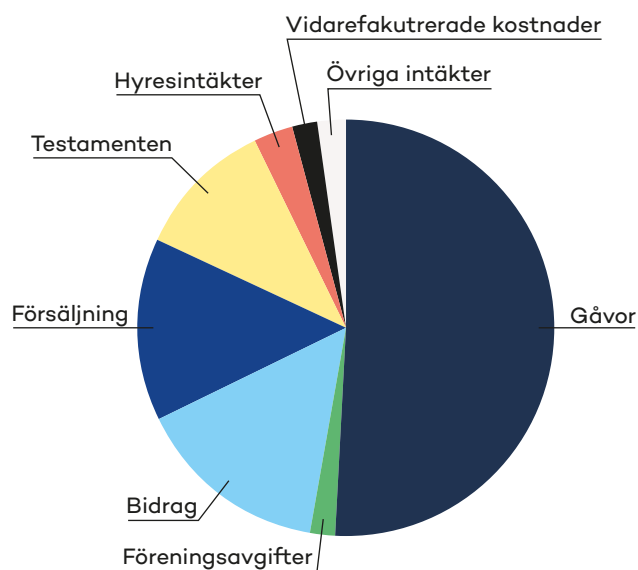
	2017	2016	2015	2014	2013
EFS mission – där det bäst behövs	20 092	14 121	15 546	14 818	13 489
EFS internationella arbete	4 390	4 127	4 643	5 408	3 654
EFS internationella projekt	3 150	2 684	7 520	5 432	5 074
Barn i alla länder	1 869	1 501	1 868	2 100	2 026
Sverige	227	253	890	325	922
Afrika svälter	3 957	9 622			
Johannelund	537	802	630	543	662
EFS Norrbotten	998				
Summa, årets gåvor	35 220	33 110	31 098	28 625	25 828
Gåvor tidigare år, an- vända innevarande år	3 651	3 351	5 505	1 027	
Gåvor innevarande år, ej använda	-1 108	-2 270	-2 775	-4 469	
Summa, intäkt gåvor	37 763	34 191	33 828	25 183	25 828

Testamentsgåvorna för året uppgår till 7,8 mkr vilket är långt över det budgeterade 4,0 mkr samt även över föregående års 2,0 mkr. Dessa gåvor är den största anledningen till årets mycket positiva resultat.

Verksamheten får också bidrag från Svenska kyrkan, Kammarkollegiet samt en rad olika stiftelser och fonder. Bidragen uppgår till 11,1 mkr.

EFS totala intäkter under verksamhetsåret uppgår till 74,2 mkr (59,7 mkr) och ökningen mot tidigare år beror till stor del på att verksamheten i Norrbotten gått in i den nya organisationen från 2017-01-01.

→ EFS intäkter



Verksamhetens resultat är positivt liksom "Årets resultat" och därmed även det kvarstående beloppet som ökar det fria balanserade kapitalet med 7,0 mkr. I och med årets överskott är förra årets negativa resultat på 3,3 mkr återhämtat, och EFS finansiella ställning mer stabil med ett balanserat resultat (fritt eget kapital) på 9,9 mkr.

Flerårsöversikt resultat och ekonomisk ställning

→ Flerårsöversikt resultat och ekonomisk ställning

	2017	2016	2015	2014	2013
Verksamhetens intäkter	74 219	59 651	59 754	46 508	50 501
Verksamhetens kostnader	-67 130	-62 759	-60 371	-47 103	-46 608
Verksamhetens resultat	7 089	-3 108	-617	-595	3 893
Årets resultat/ resultat efter finansiella poster	7 420	-2 792	-346	-478	4 057
Förändring balanserat resultat	6 975	-3 312	-448	-983	1 385
Balansomslutning	69 341	47 101	49 959	54 263	50 350
Eget kapital	20 000	13 774	17 725	20 911	18 206
Fritt eget kapital	9 947	2 972	6 284	6 732	7 715

Förvaltning och kvalitetskontroll

Styrelsen har under året minskat antalet ledamöter från fjorton till tretton. Detta skedde i samband med årsmötet 2017 i Alingsås och är i enlighet med tidigare årsmötesbeslut. Styrelsen har haft fem protokollförda sammanträden under sammanlagt tio dagar under året, och har därutöver arbetat i ämnesinriktade utskott och nämnder. Styrelsen består av:

- Stefan Svensson, ordförande och bosatt i Hässleholm. Folkhögskolerektor på Glimåkra folkhögskola.
- Lillemor Persson, förste vice ordförande och bosatt i Örkelljunga. Lärare på Söndrebalgs skola i Hjärnarp.
- Tomas Andersson, andre vice ordförande. Bor i Viken och arbetar som ekonomichef i Helsingborgs pastorat.
- Maria Andersson, ordinarie ledamot, bosatt i Vidsl. Musiklärare i Älvsbyns kommun.
- Krister Bredmar, ordinarie ledamot, bosatt i Kalmar. Docent i företagsekonomi, Linnéuniversitetet.
- LarsOlov Eriksson, ordinarie ledamot, bosatt i Uppsala. Docent och högskolelektor, Johan-nelunds teologiska högskola.
- Magdalena Giertz, ordinarie ledamot bosatt i Göteborg. Universitetsadjunkt vid juridiska institutionen, Göteborgs universitet.
- Lars Häggberg, ordinarie ledamot. Föreståndare och fjällgårdspräst vid fjällgården i Transtrand, Sälen.
- Elin Lycklund, ordinarie ledamot bosatt i Alingsås och arbetar som präst i Furulunds församling, Partille.
- Jonas Nordén, ordinarie ledamot. Bosatt i Furulund och arbetar som präst i Betaniakyrkan, Malmö.
- Anna-Karin Westman, ordinarie ledamot. Bosatt i Skellefteå. Ingenjör och egen företagare.
- Per-Anders Wiklund, ordinarie ledamot. Bosatt i Örnsköldsvik. Egenföretagare.
- Roger Wikström, ordinarie ledamot. Bosatt i Skellefteå och arbetar som kommunikationsstrateg.

EFS är 90-kontoinnehavare och står under tillsyn av Svensk insamlingskontroll.

EFS revision har utförts av en auktoriserad revisor och två förtroendevalda revisorer, vilka föreslagits av valberedningen och valts av EFS årsmöte.

Framtida utveckling

Under våren 2018 sker rekrytering av nationell missionssekreterare, en viktig funktion för att samordna och leda missionsarbetet i Sverige tillsammans med regioner, distrikt och föreningar. Utvecklingsprocessen ”Sänd” kommer att färdigställas, implementeras och grupper och föreningar kommer att inbjudas att delta.

Det internationella arbetet fortsätter att utveckla kontakterna med Somalia med målet att kunna återuppta tidigare verksamhet i södra delarna av landet. Det arbete som påbörjades 2015 med att uppfylla Svenska missionsrådets kriterier för att komma ifråga för ansökan om Sida-finansiering kommer att fortsätta under 2018.

JTH fortsätter det strategiska arbetet med att stärka sin ställning som akademisk och pastoral utbildningssamordnare genom att bland annat knyta till sig nationella och internationella forskare genom ett affilieringsystem som inleddes under 2017. Under höstterminen 2018 påbörjas magister- och mastersprogram och på sikt eftersträvas även examensrätt på forskarutbildningsnivå för att säkra mycket hög och relevant utbildningskvalitet på personal inom EFS och andra kristna sammanhang. JTH kommer att arbeta mer aktivt med fundraising för att säkra en ekonomisk bas. De utmaningar som möter EFS-föreningarna i ett allt mer sekulariserat samhälle ställer JTH inför utbildningsutmaningar. Andra utmaningar är att återfå hela utbildningsprogrammet för Svenska kyrkans utbildning av präster och vidareutveckla samarbetet med Fjellstedtska skolan och andra utbildningsaktörer, nationellt och internationellt.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Rektor och direktor för Johannelunds teologiska högskola kommer på egen begäran att avsluta sina tjänster under 2018 och arbetet med att rekrytera ersättare har inletts.

Den 1 januari 2018 gick distrikten EFS Sydöstsverige och EFS Mittnorrland in i den nya organisationen med övergång av all personal (18 resp 16 anställda). Distriktet EFS Mittsverige går in i den nya organisationen med de anställda som har sin arbetsplats i en förening och med den verksamhet som är relaterad till det.

För att förhindra fortsatta problem med vatten och fukt i källaren på fastigheten Lötén 9:1 inleddes ett dränerings- och isoleringsarbete på den del av källaren där det inte fanns dränering, eller den bedömdes vara bristfällig.

Förvaltade stiftelser

EFS förvaltar två stiftelser: Stiftelsen Ingeborg och Martin Rosenius Stipendiefond och Insamlingsstiftelsen för Johannelunds forsknings- och utvecklingsarbete. Kapitalet i de båda stiftelserna uppgår till 2,0 mkr.

→ Eget kapital i förvaltade stiftelser och fonder

	2017	2016
Insamlingsstiftelsen	1 038	2 128
Roseniusfonden	971	956

Förslag till resultatdisposition

Styrelsen föreslår att årets vinst på 6 975 242 kronor balanseras i ny räkning.

→ Resultaträkning

	Not	2017	2016
Föreningens intäkter			
Förenings- och medlemsavgift		1 495	1 500
Gåvor	3	37 763	34 191
Testamentsgåvor		7 844	2 012
Bidrag	4	11 176	12 740
Övriga intäkter	5	15 941	9 208
Summa föreningens intäkter		74 219	59 651
Föreningens kostnader			
Externa kostnader	6	-25 918	-26 726
Personalkostnader	7	-39 757	-34 643
Av- och nedskrivningar		-1 455	-1 390
Summa föreningens kostnader		-67 130	-62 759
Verksamhetsresultat		7 089	-3 108
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från värdepapper (anläggningstillgångar)	8	532	283
Ränteintäkter och liknande resultatposter	9	37	216
Räntekostnader och liknande resultatposter	10	-238	-183
Summa resultat från finansiella investeringar		331	316
Årets resultat		7 420	-2 792
Nettoförändring fonder		-203	-170
Nettoförändring reparationsfond		-242	-350
Förändring balanserat kapital		6 975	-3 312

→ Balansräkning

	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	11	14 646	15 553
Inventarier	12	10 663	3 179
		25 309	18 732
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier i intresseföretag	13	2 142	2 142
Långfristigt värdepappersinnehav	14	14 716	13 353
		16 858	15 495
Summa anläggningstillgångar		42 167	34 227
Omsättningstillgångar			
Varulager		201	0
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1 196	1 040
Skattefordringar		1 803	962
Övriga kortfristiga fordringar		5 512	2 817
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	4 835	3 601
		13 346	8 420
Kassa och bank		13 627	4 454
Summa omsättningstillgångar		27 174	12 874
SUMMA TILLGÅNGAR		69 341	47 101
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Ändamålsbestämda medel		10 053	10 802
Övrigt fritt kapital		2 972	6 284
Årets förändring av eget kapital		6 975	-3 312
		20 000	13 774
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelse	16	16 968	13 065
Övriga avsättningar	17	2 900	2 123
		19 868	15 188
Långfristiga skulder			
Banklån ombyggnation	18	6 971	
Övriga långfristiga skulder		562	1 344
Övriga skulder		279	296
		7 812	1 640
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		5 312	4 266
Skulder till närstående organisationer	19	10 885	7 008
Övriga kortfristiga skulder		1 449	1 875
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	20	4 015	3 350
		21 661	16 499
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		69 341	47 101

→ Förändring av eget kapital

	Ändamåls- bestämda gåvor	Ändamåls- bestämda fonder	Fritt kapital	Totalt eget kapital
Ingående balans 2016	9 709	1 732	6 284	17 725
Reserverat	2 269	673		2 942
Utnyttjande	-3 431	-150		-3 581
Årets resultat			-3 312	-3 312
Eget kapital 2016-12-31	8 547	2 255	2 972	13 774
Reserverat	1 108	2 010		3 118
Utnyttjande	-3 651	-216		-3 867
Årets resultat			6 975	6 975
Eget kapital 2017-12-31	6 004	4 049	9 947	20 000

Som ändamålsbestämda gåvor redovisas medel som inkommit genom gåvor, testamenten och bidrag till ett specifikt ändamål vilket ännu inte har påbörjats eller där anslagen under året understiger den summa som inkommit. Medlen tillhör sakrättsligt EFS men är bundna till visst specifikt ändamål. Under rubriken ändamålsbestämda fonder redovisas bland annat fonderade medel avseende långsiktigt underhåll för fastigheten Löten 9:1 (Johannelund), EFS pionjärfond samt utvecklingsfond för Norrbotten.

→ Specifikation över förändringen av ändamålsbestämda medel 2017

	2016-12-31	Reserverat	Utnyttjat	2017-12-31
Gåvor				
Ändamålsbestämda gåvor Etiopen	1 462	1	-661	802
Ändamålsbestämda gåvor Indien	575	73	-208	440
Testamente nödlidande barn	947		-947	0
Förföljda kristna	413		-178	235
EFS diakonala projekt	600		-300	300
Afrika svälter/nödhjälp	2 201		-1 175	1 026
Ändamålsbestämda gåvor Johannelund	106			106
EFS internationellt där det bäst behövs	0	989		989
Övriga ändamålsbestämda gåvor	2 244	45	-183	2 106
Totalt gåvor	8 548	1 108	-3 652	6 004
Fonder				
Pionjärfonden	674	336	-50	960
Reparationsfond Löten 9:1 Johannelund	1 581	350	-108	1 823
Region Norrbotten	0	1 324	-58	1 266
Totalt fonder	2 255	2 010	-216	4 049

→ Kassaflödesanalys

	Not	2017-12-31	2016-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		7 420	-2 792
Förändringar av pensionsavsättningar, övriga avsättningar, avskrivningar samt ändamålsdestinerade medel	21	3 546	3 107
Realisationsvinst kortfristiga placeringar		532	
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet		11 498	315
Förändring av kundfordringar		-156	398
Förändring av leverantörsskulder		1 046	653
Förändring av varulager		-201	
Förändring av övriga kortfristiga fordringar		-3 929	762
Förändring av övriga kortfristiga skulder		4 138	-2 754
Kassaflöde från den löpande verksamheten		12 396	-626
Investeringsverksamheten			
Nettoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar		-8 031	-1 845
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-8 031	-1 845
Finansieringsverksamheten			
Förändring av värdepappersinnehav		-1 363	1 017
Förändring av långfristiga skulder		6 171	317
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		4 808	1 334
Årets kassaflöde		9 173	-1 137
Likvida medel vid årets början		4 454	5 590
Likvida medel vid årets slut		13 627	4 454

Noter

→ Not 1. Redovisnings- och värderingsprinciper

Föreningens årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens BF-NAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år om inget annat anges.

Närstående organisationer

Med närstående organisationer avses om inte annat anges EFS distriktsföreningar och EFS lokala missionsföreningar, Salt samt stiftelser i anknuten förvaltning.

Resultaträkningen

Gåvor

Huvudregeln är att gåvor redovisas enligt kontantprincipen. Undantag från huvudregeln är utdelning från Swedbank Robur Humanfonden som inkommer efter verksamhetsårets slut men sakrättsligt tillhörde EFS vid verksamhetsårets utgång. Gåvor som utgörs av annan tillgång än kontanta medel och som inte är fast egendom värderas till marknadsvärde vid intäktstillfället.

För gåvor och testamenten som är förenade med villkor som innebär att gåvan ska användas till ett visst ändamål tas hänsyn till om ändamålet kunnat uppfyllas under innevarande år. I de fall villkoret inte kunnat uppfyllas under verksamhetsåret reserveras medlen som ändamålsdestinerade medel i balansräkningen och enligt redovisningsprinciperna i K3 innebär det att intäkten för innevarande år minskar med motsvarande. När utbetalning sker till det ändamål som gåvan avsåg återförs de reserverade medlen såsom en intäkt i resultaträkningen.

Bidrag

Medel som enligt avtal ställs till EFS förfogande av myndigheter och organisationer intäktsförs i proportion till av EFS nedlagda kostnader och utbetalda anslag som medlen är avsedda att täcka.

Övriga intäkter

Som övriga intäkter redovisas intäkter som till övervägande del hör samman med EFS ändamål och uppdrag, såsom deltagaravgifter i samband med årskonferens och läger, intäkt för personal med arbetsplats i lokal förening samt prenumerationer. Hyresintäkter för Lötenkyrkan och studentrum återfinns också i gruppen.

Leasing

Samtliga leasingavtal redovisas som operationella dvs leasingavgiften redovisas linjärt över leasingperioden.

Ersättning till anställda

Löpande ersättning till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster.

Balansräkningen

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärdet minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. En materiell anläggningstillgång som har betydande komponenter där skillnaden i förbrukning verkar vara väsentlig, redovisas och skrivs av som separata enheter utifrån varje komponents nyttjandeperiod. Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Materiell anläggningstillgång	År
Mark	Ingen avskrivning
Markanläggning	30
Stomme	150
VVS	50–57
Fasad	65–69
Tak	30–60
Installationer	35–41
Bilar	10
Datorer	3

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar upptas till det belopp som, efter individuell bedömning, beräknas bli betalt.

Finansiella anläggningstillgångar

Då EFS erhåller aktier och andelar i fonder genom testamente uppgår anskaffningsvärdet till det värde som erhålls vid bouppteckningen. Finansiella anläggningstillgångar avser långfristigt innehav i aktier och andelar och redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet eller marknadsvärdet vid balansdagen. Vid värderingen tillämpas portföljmetoden (kollektiv värdering).

Nedskrivningsprövning av finansiella anläggningstillgångar

Vid varje balansdag görs en bedömning om det finns något nedskrivningsbehov i någon av de finansiella anläggningstillgångarna. Nedskrivning sker om värdenedgången bedöms vara bestående och redovisas i resultaträkningen under Resultat från värdepapper (anläggningstillgångar). Nedskrivningsbehovet prövas individuellt för aktier och andelar och övriga enskilda finansiella anläggningstillgångar som är väsentliga och ett exempel på indikationer på nedskrivningsbehov är negativa ekonomiska omständigheter i ett företag vars aktier föreningen investerat i.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder redovisas initialt till anskaffningsvärdet efter avdrag för transaktionskostnader (upplupet anskaffningsvärde) och kortfristiga leverantörsskulder redovisas till anskaffningsvärdet.

Varulager

Varulagret består av böcker som tillverkats under 2017 men ännu inte försålts. Värdet av varulagret utgörs av den faktiska tillverkningskostnaden för respektive boktitel, dvs anskaffningsvärdet. Lagret värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde.

Ändamålsbestämda medel

Eget kapital delas in i ändamålsbestämda medel och balanserat fritt eget kapital. I posten ändamålsbestämda medel redovisas ännu inte förbrukade gåvor och andra ändamålsbestämda medel. När organisationen belastas med kostnader för ändamålet redovisas dessa i resultaträkningen och upplösning sker av för ändamålet avsatta medel under eget kapital med motsvarande belopp.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod och visar föreningens in- och utbetalningar uppdelade på den löpande verksamheten, investeringsverksamheten eller finansieringsverksamheten. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar.

Som likvida medel klassificeras disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut.

→ Not 2. Uppskattningar och bedömningar

Inga uppskattningar och bedömningar har identifierats som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande år.

→ Not 3. Gåvor

	2017	2016
Gåvor innevarande år EFS	33 686	32 308
Gåvor innevarande år Johannelund	537	802
Gåvor innevarande år region	998	-
Gåvor tidigare år (minskar ändamålsdestinerade medel)	3 651	3 351
Gåvor som ökar ändamålsdestinerade medel	-1 108	-2 270
Summa	37 764	34 191

Gåvor till EFS innevarande år fördelas på följande ändamål:

	2017	2016
EFS där det bäst behövs	20 092	14 121
EFS internationellt där det bäst behövs	4 390	4 127
Internationella projekt	3 150	2 684
Verksamhet i Sverige	227	253
Barn i alla länder (BIAL)	1 869	1 501
Afrika svälter	3 957	9 622
Summa	33 686	32 308

Gåvor som inte redovisas i resultaträkningen

Under året har ca 680 personer arbetat ideellt för EFS, framför allt med årskonferensen samt i styrelsen och dess valberedning, nämnder och råd. EFS har också haft ett antal seniorvolontärer som tjänstgjort i missionsländerna i olika omfattning. Under året har flera personer lagt värdefull tid på att både skriva manus till böcker, samt korrekturläsa och redigera texter till böcker som tryckts under EFS Budbärraren. Sammantaget för 2017 har ca 22 000 timmars ideellt arbete utförts i EFS. Värde av dessa ideella insatser har inte redovisats i resultaträkningen.

→ Not 4. Bidrag

	2017	2016
Statliga bidrag	4 193	4 711
Bidrag från Svenska kyrkan	3 881	4 707
Bidrag från stiftelser och organisationer	2 301	2 098
Övriga bidrag	771	1 224
Summa	11 146	12 740

→ Not 5. Föreningens övriga intäkter

	2017	2016
Försäljningsintäkter	10 583	4 453
Medlemsavgifter	16	23
Hysesintäkter	2 378	2 575
Vidarefakturerade kostnader	1 413	626
Övriga intäkter	1 551	1 531
Summa	15 941	9 208

→ Not 6. Operationell leasing och övriga externa kostnader

	2017	2016
Framtida minimileasingavgifter som ska erläggas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal		
Förfaller till betalning inom ett år	169	1 472
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	426	526
Förfaller till betalning senare än fem år	70	69
Under perioden kostnadsförda leasingavgifter		
Lokalhyra och kontorsutrustning	1 472	1 361
Under året har ett leasingavtal avseende skrivare förnyats.		
Övriga externa kostnader		
Insamling och kommunikation	2 970	1 803
Fastighets- och kontorskostnader	4 180	4 624
Kontorsmaterial, telefon och porto	1 440	1 800
Revision, konsultkostnader mm	289	257
Kostnader för branschorg, medlemsavgifter mm	241	200
Kostnader för inhyrd personal	1 650	1 299
Kostnader för förtroendevalda och frivilliga	771	1 168
Projektanslag utland	9 421	11 659
Projektanslag Sverige	908	1 156
Licenskostnader	759	569
Diverse övriga kostnader	3 290	2 189
Summa	25 919	26 724

→ Not 7. Medelantal anställda, personalkostnader och arvoden till styrelsen

	2017	2016
Antal anställda		
Kvinnor	39	27
Män	35	32
Totalt medelantal anställda	74	59

I medelantalet anställd ingår inte anställda som uppburit ersättning som understiger ett halvt prisbasbelopp.

Löner och andra ersättningar (varav för styrelsen 0 kr (0 kr))

Ledande befattningshavare	609	503
Övriga anställda	26 124	21 339
Totalt löner och ersättningar	26 733	21 842
Sociala avgifter enligt lag och avtal	9 337	7 391
Pensionskostnader (varav för styrelsen 0 kr (0 kr))	1 993	1 853
Övriga personalkostnader	1 694	3 513
Totalt sociala avgifter och pensionskostnader	13 024	12 757
Totala löner, ersättningar sociala avgifter och pensionskostnader	39 757	34 599

Antal styrelseledamöter på balansdagen

Kvinnor	5	6
Män	8	8
Totalt	13	14
Antal ledande befattningshavare	1	1

Under året har antalet ledamöter i styrelsen minskat med en person enligt årsmötesbeslut 2015 att succesivt minska från 15 till 12 ledamöter.

→ Not 8. Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

	2017	2016
Realisationsresultat vid försäljningar	254	58
Utdelningar	278	225
Summa	532	283

→ Not 9. Ränteintäkter och liknande resultatposter

	2017	2016
Utdelning på kortfristig placering	34	211
Räntor	3	5
Summa	37	216

→ Not 10. Räntekostnader och liknande resultatposter

	2017	2016
Valutakursdifferens	-17	-2
Räntekostnad föreningsinlåning	-81	-71
Räntekostnader bank	-13	
Bankkostnader och övriga finansiella kostnader	-127	-110
Summa	-238	-183

→ Not 11. Byggnader och mark

	2017-12-31	2016-12-31
Ingående anskaffningsvärden	27 438	26 114
Gåva/inköp		650
Försäljningar och utrangeringar	-650	-630
Förbättringar och tillbyggnader		1 304
Utgående ackumulerade avskaffningsvärden	26 788	27 438
Ingående avskrivningar	-11 884	-12 026
Försäljningar och utrangeringar		479
Årets avskrivningar	-258	-337
Utgående ackumulerade avskrivningar	-12 142	-11 884
Utgående restvärde enligt plan	14 646	15 554

Det bokförda värdet för fastigheterna är 7 054 tkr för Lötén 9:1 (Johannelund) och 7 591 tkr för Lötén 9:4 (Löténkyrkan). Taxeringsvärde redovisas inte då fastigheterna tillhör kategorin specialenhet.

→ Not 12. Inventarier

	2017-12-31	2016-12-31
Ingående anskaffningsvärden	12 342	10 512
Årets inköp	8 625	2 060
Pågående nyanläggningar och förskott		136
Försäljningar och utrangeringar	-971	-366
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	19 996	12 342
Ingående avskrivningar	-9 229	-8 484
Försäljningar och utrangeringar	900	308
Årets avskrivningar	-1 197	-1 053
Utgående ackumulerade avskrivningar	-9 526	-9 229
Ej avskrivningsbara inventarier	192	67
Utgående restvärde enligt plan	10 662	3 180
Redovisat värde för inventarierna	10 663	3 179

→ Not 13. Aktier i intresseföretag

	2017-12-31	2016-12-31
Berling Media AB, 21 000 aktier		
Ingående anskaffningsvärde	2 142	2 142
Utgående restvärde enligt plan/bokfört värde	2 142	2 142
Marknadsvärde	2 996	2 287

Berling Media AB är inte börsnoterat, som marknadsvärde anges aktiens substansvärde 2017 resp 2016.

→ Not 14. Långfristigt värdepappersinnehav

	2017-12-31	2016-12-31
Ingående anskaffningsvärde	13 354	14 371
Investeringar under året	4 628	409
Försäljningar/avyttringar	-3 266	-1 426
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	14 716	13 354
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Utgående bokfört värde	14 716	13 354

	Bokfört värde		Anskaffningsvärde		Marknadsvärde	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Noterade aktier	1 681	2 052	1 681	2 052	1 914	2 058
Noterade aktiefonder	7 078	5 730	7 078	5 730	9 286	7 284
Noterade räntebärande papper	5 957	5 572	5 957	5 572	5 753	5 436
Summa	14 716	13 354	14 716	13 354	16 953	14 778

Aktieinnehavet utgörs av sju aktieposter där den största andelen värdemässigt är 1700 preferensaktier i Klöver till anskaffningsvärdet 497 250 kronor. Störst av aktiefonderna är innehavet i Swedbank Roburs Humanfonden (51% och av aktiefonderna) och största innehavet av räntebärande papper är SEB Ethos räntefond (51% av ränteplaceringarna).

→ Not 15. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2017-12-31	2016-12-31
Upplupna gåvor och bidrag	3 309	2 196
Upplupna fordringar Svenska kyrkan	799	572
Förutbetalda hyror	29	302
Förutbetalda licenser	216	288
Förutbetalda kostnader utland, skolavgifter mm	199	0
Läger och kurser	165	0
Övriga poster	117	244
Summa	4 834	3 602

→ Not 16. Avsättning för pensioner och andra förpliktelser

	2017-12-31	2016-12-31
Avsättning för tjänstepension intjänad före 1993	3 645	5 688
Avsättning för övriga pensioner	13 323	7 377
Summa	16 968	13 065

Tjänstepensioner intjänade före 1993 är inte tryggad enligt trygghandlagen. Intjänad tjänstepension efter 1993 är tryggade i KP/Folksam pensionsstiftelser. Ökningen utgörs av en återbetalning från Folksam som EFS ej har återbetalat till distrikten. Istället tas en lägre avgift ut för pensioner under 2018.

→ Not 17. Övriga avsättningar

	2017-12-31	2016-12-31
Avsättning till Medarbetardagar	2 896	2 119
Avsättning till gravvård	3	4
Summa	2 899	2 123

→ Not 18. Långfristiga skulder

	2017-12-31	2016-12-31
Långfristiga skulder som förfaller till betalning senare än fem år efter balansdagen	6 971	0
Summa	6 971	0

→ Not 19. Skulder till närstående organisationer

	2017-12-31	2016-12-31
Föreningsinlåning	8 362	5 326
Salt	2 523	1 683
Summa	10 885	7 009

→ Not 20. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2017-12-31	2016-12-31
Semesterlöner inkl sociala avgifter	2 863	2 563
Upplupna sociala avgifter	586	486
Förutbetalda prenumerationsintäkter	29	123
Upplupna pensionskostnader utland	30	14
Övriga poster	507	164
Summa	4 015	3 350

→ Not 21. Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet

	2017-12-31	2016-12-31
Förändring av ändamålsdestinerade medel	-2 588	-1 159
Avsättning pensioner mm	4 679	2 876
Avskrivningar	1 455	1 390
Summa	3 546	3 107

→ Not 22. Ställda säkerheter och panten

	2017-12-31	2016-12-31
Fastighetsinteckning	7 000	-

→ Not 23. Förslag till resultatdisposition

Styrelsen föreslår att årets vinst på 6 975 242 kronor balanseras i ny räkning.

Uppsala den 13 april 2018



Stefan Svensson
Ordförande



Lillemor Persson
Förste vice ordförande



Tomas Andersson
Andre vice ordförande



Maria Andersson



Krister Bredmar




LarsOlov Eriksson



Magdalena Giertz



Lars Häggberg



Elin Lycklund



Jonas Nordén



Anna-Karin Westman



Per-Anders Wiklund



Roger Wikström

Vår revisionsberättelse har avgivits

Uppsala den 16 april 2018



Frida Gårdenknot
Auktoriserad revisor



Sven Karlsson
Förtroendevald revisor



Per Ericsson
Förtroendevald revisor